

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 336/2016-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Silviou Tatarkovou, AK JUDr. Silvia Tatarková, s. r. o., E. B. Lukáča 2, Martin, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 Tos 33/2016 z 19. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. mája 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 33/2016 z 19. apríla 2016 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľke je vedené trestné stíhanie pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1 a 3 písm. a) a b) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona. Sťažovateľka bola uznesením Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 75/2015 z 24. októbra 2015 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 46/2015 z 2. novembra 2015 vzatá do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Uznesením okresného súdu sp. zn. 1 T 6/2016 z 5. apríla 2016 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) bola podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby doručená 29. marca 2016 zamietnutá. Okresný súd zároveň zamietol žiadosť sťažovateľky o nahradenie väzby peňažnou zárukou, prijatím ponúknutého peňažného sľubu alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka. Následne podanú sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uznesením z 19. apríla 2016 zamietol.

Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým opisuje skutkové okolnosti prípadu zo svojho pohľadu, spochybňujúc tak rozhodujúce skutočnosti, ktoré mali podľa záverov konajúcich súdov odôvodňovať jej vzatie i následné držanie vo väzbe. Tvrdí, že v súvislosti s trvaním jej väzby nie sú naplnené formálne ani materiálne predpoklady vyžadované zákonom. Poukazuje pritom na dlhé časové obdobie od údajného spáchania skutku, cez podanie trestného oznámenia až po jej vzatie do väzby z preventívnych dôvodov. S poukazom na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) či Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) odmieta záver krajského súdu o obave z ďalšieho páchania trestnej činnosti vzhľadom na jej kriminálnu minulosť. V súvislosti s ňou totiž tvrdí, že uložené tresty si *„odpykala, plnila si všetky uložené povinnosti, či obmedzenia, pričom uvedená životná etapa je pre ňu veľkým ponaučením aj do budúcnosti“*. Sťažovateľka tiež namieta absenciu splnenia zákonných predpokladaných podmienok, najmä či vôbec mohlo dôjsť k spáchaniu skutku, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, keďže orgány činné v trestnom konaní podľa nej *„neprodukovali jediný dôkaz o tom, že peniaze a stravné lístky, ktoré mala údajne odcudziť“*

sťažovateľka sa vôbec nachádzali na prevádzke... Obava z pokračovania trestnej činnosti ostáva výlučne v teoretickej rovine a nie je ničím podložená.“

Nadväzne na uvedené sťažovateľka namieta, že zásah do ňou označených práv nebol v uznesení krajského súdu individuálne odôvodnený a poukazuje na to, že *„rozhodnutím o uvalení väzby dochádza k výraznému zásahu do základných práv, kde v danom prípade je tu neprimeraný zásah nielen do práv na osobnú slobodu, ale aj do zákonom chránených rodičovských práv vo vzťahu k obvinenej a jej dcéry. Z dôvodu trvania väzby je sťažovateľka odlúčená od svojej dcéry, na ktorú daná situácia veľmi negatívne vplyva.“* V tejto súvislosti pripomína obsah uznesenia krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 46/2015 z 2. novembra 2015, v ktorom malo byť uvedené, že jej väzba *„nemôže mať dlhší charakter“*. Podľa názoru sťažovateľky v danom prípade *„absentuje existencia kvalifikovaného podozrenia zo spáchania trestného činu, za ktoré je sťažovateľke vznesené obvinenie a zároveň nie je dôvod na obavu z pokračovania trestnej činnosti. ...súd neustále poukazuje na skutočnosť, že je tu obava z pokračovania trestnej činnosti, ale neuvádza z akého dôvodu. Za takýto dôvod nemožno považovať predchádzajúce odsúdenia sťažovateľky, ktorá sa k všetkým skutkom priznala, trest riadne vykonala a v konečnom dôsledku bola podmienenčne prepustená.“*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ]... podľa čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 2Tos/33/2016 zo dňa 19.04.2016 zrušuje.

3. Krajský súd Žilina je povinný uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v sume 363,79 €... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide o krajský súd rozhodujúci o zákonnosti väzby) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštalácie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov a nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry zdôrazňuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide

o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu ústavnosti a zákonnosti (mutatis mutandis III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Toth c. Rakúsko z 12. 12. 1991). Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03).

Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy ďalej uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom. Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom.

Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Obdobne aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „*v súlade s konaním ustanoveným zákonom*“ a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „*zákonné*“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997, § 43). Obdobne aj podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru je predmetom súdneho prieskumu „*zákonnosť*“ pozbavenia osobnej slobody.

Podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku môže byť obvinený vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Napriek obsahovým nedostatkom prvého bodu petitu sťažnosti spočívajúcim v neoznačení konania, ako aj orgánu, ktorý mal zasiahnuť do sťažovateľkou označených práv, ústavný súd vychádzajúc z nadväzujúceho druhého bodu navrhovaného petitu sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na právnu argumentáciu vyplývajúcu z obsahu sťažnosti považoval za zřejmé, že predmetom sťažnosti je namietané porušenie sťažovateľkou označených práv uznesením krajského súdu z 19. apríla 2016. V súvislosti s kvalifikovaným právnym zastúpením sťažovateľky však ústavný súd pripomína, že nedostatok sťažnosti nie je ústavný súd povinný odstraňovať z úradnej povinnosti.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia uznesenia z 19. apríla 2016, ktorým zamietol sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 5. apríla 2016, konštatoval zákonný postup okresného súdu v danej veci, pričom sa stotožnil s dôvodmi uvedenými v uznesení okresného súdu. K námietkam sťažovateľky krajský súd uviedol, že „*tieto sú vlastne opakovaním obhajoby obžalovanej použitej v celom doterajšom konaní, ako to konštatoval už v predchádzajúcich rozhodnutiach (naposledy v uznesení z 10. 2. 2016, sp. zn.*

2 Tos/14/2016) a v tejto súvislosti tiež zdôrazňuje, že hodnotenie dôkazov obžalovanou v sťažnosti nemôže samo osebe ovplyvniť rozhodovanie o väzbe.

Je potrebné zdôrazniť, že rozhodnutie o žiadosti obžalovanej o prepustenie z väzby na slobodu nie je rozhodnutím o vine, či nevine, a preto by bolo predčasné zamerať sa na hodnotenie viny obžalovanej, jej obhajoby alebo z dôkazov spôsobom upraveným v § 2 ods. 12 Tr. por. V tomto konaní je podstatný a dôležitý záver vyslovený v odôvodnení napadnutého uznesenia, s ktorým sa stotožňuje aj odvolací súd, že i v tomto štádiu trestného konania, doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo obžalovanej [REDAKOVANÉ] vznesené obvinenie a následne podaná obžaloba bol spáchaný, má znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že tento spáchala obžalovaná [REDAKOVANÉ].

Rovnako je dôležitý záver a nadriadený súd sa s týmto záverom okresného súdu stotožnil, že v prípade, ak by obžalovaná bola prepustená na slobodu, hrozí dôvodná obava, že bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Existenciu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. okresný súd vo svojom rozhodnutí vyhodnotil správne. V tejto súvislosti nemožno opomenúť, čo bolo konštatované už v predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe obžalovanej, že [REDAKOVANÉ] je osobou so sklonmi k páchaniu trestnej činnosti, doteraz bola viackrát odsúdená, predovšetkým pre majetkovú trestnú činnosť. Zo správania obžalovanej [REDAKOVANÉ] teda vyplýva, že ani predchádzajúce tresty neboli dostatočnými na to, aby sa nedopustila trestnej činnosti, z ktorej je dôvodne podozrivá, keď navyše súdnej trestnej činnosti sa mala dopustiť v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia za majetkovú trestnú činnosť. Uvedené skutočnosti potom aj podľa názoru odvolacieho súdu reálne odôvodňujú obavu, že v prípade prepustenia obžalovanej z väzby na slobodu by v páchaní trestnej činnosti pokračovala, keď v ostatnom odkazuje na dôvody rozhodnutia okresného súdu.

Zákonu a stavu veci zodpovedá aj výrok napadnutého uznesenia, ktorým bola zamietnutá žiadosť obžalovanej na nahradenie väzby písomným sľubom, peňažnou zárukou a dohľadom probačného a mediačného úradníka, keď aj odvolací súd má za to, že vzhľadom na osobu obžalovanej a charakter trestnej činnosti, z ktorej je dôvodne podozrivá, použitie týchto inštitútov by nebolo dostatočné pre dosiahnutie účelu väzby. “.

Krajský súd v uznesení z 19. apríla 2016 následne zopakoval súdnou praxou ustálené názory na väzbu, ktorá je prostriedkom zaistenia osoby obvinenej v trestnom konaní, obsah čl. 7 ods. 5 a čl. 17 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru a vo vzťahu k preventívnej väzbe uviedol, že *«je potrebné uviesť, že podľa judikatúry ESLP preventívna väzba ante delictum nie je Dohovorom dovolená (rozsudok Ječius vs. Litva z 31.7.2000). Podľa ESLP tento dôvod je obmedzený len na poskytnutie prostriedku zmluvným štátom, ako prekaziť určitý konkrétny trestný čin, teda v podstate len na prekazenie trestného činu v štádiu pokusu, pre ktorý sa potom vedie trestné stíhanie. Nebezpečenstvo opakovania trestného činu ako dôvod väzby neopiera ESLP o slová Dohovoru „je nutné zabrániť spáchaniu trestného činu“, ale o oprávnenie, ktoré ESLP priznáva zmluvným štátom - stanoviť vedľa dôvodov uvedených v čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru ďalšie dôvody zatknutia, ktoré pristúpia navyše k dôvodnému podozreniu. Z toho vyplýva, že dôvod väzby, tak ako je upravený v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. a jeho aplikácia v judikatúre všeobecných súdov nie je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru.*

Nadriadený súd preskúmal uznesenie, ktoré bolo napadnuté sťažnosťou, aj z hľadiska splnenia podmienok väzby podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru, a zistil, že rozhodnutie okresného súdu, ktorým bola žiadosť obžalovanej o prepustenie z väzby zamietnutá, spĺňa podmienky väzby aj v súlade s čl. 5 ods. 1 Dohovoru.»

Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu z 19. apríla 2016 s uznesením okresného súdu z 5. apríla 2016, s ktorého obsahom sa krajský súd plne stotožnil, a v nadväznosti na už ustálený právny názor, v zmysle ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a druhostupňového súdu nemožno posudzovať izolovane, keďže z hľadiska predmetu tvoria jeden celok (m. m. IV. ÚS 321/2013, III. ÚS 122/2015) považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na podstatnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu. Okresný súd vo svojom uznesení uviedol, že u *„obžalovanej sú i naďalej bez zmien také konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že v prípade prepustenia z väzby by mohla v trestnej činnosti pokračovať, čím sú u nej dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Uvedené je dostatočne aj v tomto štádiu trestného stíhania odôvodnené tým, že na dôvodnosti trestného stíhania obžalovanej [REDAKOVANÉ] sa nič nezmenilo, nasvedčuje mu i doteraz vykonané dokazovanie*

v prípravnom konaní i v rámci konania pred súdom, v tom i preskúmania obžaloby, vrátane hlavného pojednávania a obsahu spisu, pričom názory, hodnotenia a vyjadrenia obžalovanej sú i naďalej súčasťou využívania jej práv obžalovanej, nemajú však odraz v celosti s inými vykonanými dôkazmi, keď obžalovaná znova poukazuje na stav veci v nedôvodnosti, resp. pochybnosti jej trestného stíhania, nevidiac ani dôvody väzby, zľahčujúc svoju kriminálnu minulosť s jej záverom, že má byť prepustená z väzby na slobodu. Bezo zmien ostávajú všetky skoršie konštatovania v rozhodovaniach v súvislosti s jej väzbou, opakujúc i fakty, že ide o u nej o osobu, pri jej pomerne mladom veku 34 rokov, o osobu výrazne kriminálne narušenú, o čom napriek nesúhlasu obžalovanej, svedčia jej záznamy v odpise z registrov trestov, keď od roku 2007 do roku 2013 bola až 14 krát súdne trestaná v absolútnej prevahe jej odsúdení pre páchanie majetkovej trestnej činnosti, za ktorú niesla opakovane i následky trestnoprávneho charakteru v podobe ukladania jej nepodmienečných trestov odňatia slobody, ktoré aj vykonala, pričom jej napriek kriminálnej minulosti bola daná dôvera tým, že uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 5Pp/8/2013 zo dňa 19.11.2013. bola podmiennečne prepustená s uložením jej aj probačného dohľadu, ktorého dĺžka bola určená na 3 roky so súčasným určením skúšobnej doby v rámci podmiennečného prepustenia v trvaní 4 roky, pričom ako sa dôvodne javí, obžalovaná dobrodenie zákona nevyužila a je znova vystavená trestnému stíhaniu pre opätovne majetkovú trestnú činnosť v danej trestnoprávnej kvalifikácii jej konania ako zločinu, krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/, písm. b/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. a keď bola podmiennečne prepustená aj z výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený vo výmere 2 roky rozsudkom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 26.08.2013, právoplatným dňa 26.08.2013 pre úmyselnú trestnú činnosť majetkového charakteru - trestný čin podvodu v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 403/2004 Z. z., prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. č. 300/2005 Z.z., prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák., prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák., súčasne i pre úmyselnú trestnú činnosť iného charakteru - dva prečiny marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. a prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. Bez akýchkoľvek zmien vyznievajú nevieryhodne tvrdenia obžalovanej o

dostatočnosti jej finančných zdrojov, čím tiež nemá byť podľa nej daný dôvod na obavu z pokračovania v trestnej činnosti, keďže dohoda o pracovnej činnosti zo dňa 16.09.2015 znie na odmenu 2,184 €/hod. v rozsahu 250 hodín ročne, mala byť v situácii, keď založila telefón, aby mala peniaze, potrebovala zamieňať stravné lístky za peniaze, prehrávať peniaze na automatoch, pýtala požičať peniaze, jej zamestnávateľa opakovane kontaktovali kvôli obžalovanej a jej dlhom exekútori, dlhy mala mať aj voči ústavu zboru väzenskej a justičnej stráže. Javí sa preto dostatočne dôvodným to, že jej finančný príjem nepostačuje na pokrytie takých jej potrieb, ktoré považuje pre svoj život za potrebné. Iné dôvody, ktoré obžalovaná uvádzala vo vzťahu k rodine - matke a dieťaťu, sú síce dôvodmi, ktoré môžu byť dané, ale vo vzťahu k danosti dôvodov preventívnej väzby sú irelevantné, spotrebou prevýšenia záujmu spoločnosti pred záujmami obžalovanej. Vec je v štádiu dokazovania v rámci hlavného pojednávania s vykonávaním dôkazov a rozhodovania o nich v rámci postupu podľa Trestného poriadku s reflektovaním práv obžalovanej a jej práva na hodnotenie stavu veci z jej pohľadu, ktorý však nezodpovedá stavu, vakom sa trestná vec nachádza z hľadiska dôvodnosti jej trestného stíhania a dôvodnosti väzby, a to práve z dôvodov charakteru jej trestnej činnosti, osoby a ďalších faktorov s tým súvisiacich, na ktoré sama obžalovaná poukazovala, avšak u nej s opačným záverom, než u prokurátora a v rámci rozhodnutia i súdu. Z týchto nosných dôvodov nie je možné využiť zákonom prípustné náhrady väzby, pretože tieto nie sú spôsobilé nahradiť daný účel väzby, súčasne súd nerozhodoval samostatným výrokom o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, pretože po materiálnej stránke vec identicky a v rovnakých prierezoch posúdil a rozhodol v rámci výroku o zamietnutí žiadosti obžalovanej o nahradenie väzby týmto inštitútom. Nič sa nezmenilo ani na už skorších konštatovaniach okresného i krajského súdu, vo vzťahu k dôvodnosti jej trestného stíhania a danosti už označených konkrétnych dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Obdobne tak sa nič nezmenilo ani na tiež už aj skorších konštatovaniach okresného i krajského súdu, že vzhľadom na povahu prejednávaného prípadu a negatívne vyhodnotenie osoby, nemožno považovať ponúkané inštitúty náhrady väzby za dostatočné. Opätovne súd konštatuje a poukazuje bezo zmien už na skoršie konštatovania, k dobe trvania väzby, že prebiehajúce trestné stíhanie muselo, aj reagovalo a stále reaguje na využívanie obhajobných práv obžalovanej, čo je nevyhnutne a objektívne spojené aj s plynutím času, pričom v trestnej

veci sa koná v súlade s Trestným poriadkom, je vybavovaná prednostne, poukazujúc na vykonané úkony v rámci prípravného konania, faktom podania obžaloby, vykonávania úkonov v rámci neverejného zasadnutia, verejných zasadnutí i hlavného pojednávania s uprednostnením tejto väzobnej trestnej veci avšak tak, aby bola zabezpečená reálna možnosť ich vykonávania.“. V nadväzujúcej časti uznesenia okresný súd popisuje obsah dosiaľ vykonaných dôkazov, ktoré majú podporovať záver o dôvodnom podozrení sťažovateľky zo spáchania predmetnej trestnej činnosti, a tým aj o danosti dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ako aj dôvody, pre ktoré nebolo v danom prípade možné prijať písomný sľub sťažovateľky ani peňažnú záruku, ani nahradiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Pred vyhodnotením ústavnej konformnosti napadnutého rozhodnutia považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že mu neprislúcha, aby v rámci konania o sťažnosti posudzoval, či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľky alebo akéhokoľvek iného obvineného. To prislúcha zásadne všeobecným súdom. Rovnako tak pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02). Ústavný súd ďalej pripomína, že na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvinenej a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takého zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní, sú funkčne usposobené všeobecné súdy, a preto sťažovateľkou iniciovaný ústavný prieskum jeho väzobného rozhodnutia môže spočívať len v posúdení, či k zamietnutiu žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby došlo z dôvodov a spôsobom ustanoveným Trestným poriadkom.

Po vykonaní sťažnosťou iniciovaného ústavného prieskumu napadnutého uznesenia krajského súdu dospel ústavný súd k záveru, že toto uznesenie bolo dostatočne odôvodnené a je ústavne udržateľné. Ústavný súd sa nemôže stotožniť s argumentáciou sťažovateľky, podstatou ktorej je spochybnenie naplnenia „preventívnych“ dôvodov väzby, pretože konajúce súdy tento zásah do osobnej slobody sťažovateľky odôvodnili konkrétnymi

skutkovými okolnosťami vyplývajúcimi z dosiaľ vykonaných dôkazov – v danom prípade nielen predchádzajúcou trestnou činnosťou majetkového charakteru, ale aj jej celkovými osobnými pomermi, ktoré majú svedčiť o nedostatku finančných prostriedkov na uspokojovanie jej životných potrieb, ako aj naznačenému sklonu podľahnúť hraniu na hracích automatoch. Sťažovateľka teda nebola vzatá do väzby len na základe abstraktnej úvahy všeobecného súdu, ale na základe konkrétnych okolností, ako boli tieto rozvedené v spojitosti s napadnutým uznesením krajského súdu najmä v uznesení okresného súdu. Pri realizovaní svojho prieskumu tak ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd odôvodnil danosť dôvodov väzby primerane, pričom sa možno stotožniť so záverom krajského súdu, že predložené sťažnostné argumenty sú len prenosom obhajobných tvrdení sťažovateľky. Na tie musia dať odpoveď meritórne rozhodnutia všeobecných súdov, na ktorých vydanie sú po vykonaní kompletného dokazovania oprávnené príslušné všeobecné súdy. Tieto sťažovateľkou predkladané dôvody tak nie sú spôsobilé odôvodniť záver o ústavnej nekonformnosti napadnutého uznesenia krajského súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že pre vyslovenie namietaného porušenia označených práv nestačí subjektívny názor sťažovateľky o ich porušení, ale k takémuto porušeniu práv aj reálne musí dôjsť. Pri svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd opakovane vyslovil, že skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľových základných práv už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Ústavný súd sa pridŕža názoru, že jeho prípadný zásah spočívajúci v nahradení právneho názoru krajského súdu je možné realizovať len v prípade nezlučiteľnosti napádaného rozhodnutia krajského súdu s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, v zmysle ustálenej judikatúry by mohol napadnutý právny názor krajského súdu nahradiť iba v prípade, ak by bol tento svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný.

O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by však bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. To sa však v danej veci nestalo, keďže krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci [§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj právne akceptovateľné.

Po prieskume napadnutého rozhodnutia krajského súdu z hľadísk, ktoré ústavný prieskum pripúšťa teda ústavný súd konštatuje, že v prípade sťažovateľky sa nepreukázala neoprávnenosť rozhodnutia o obmedzení osobnej slobody sťažovateľky, resp. preukázala sa jeho udržateľnosť vo vzťahu k dosiahnutiu legitímneho cieľa. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu v zásade nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo väzbe na obsah základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktoré mali byť podľa tvrdenia sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu porušené.

Ústavný súd preto považoval sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, na základe čoho ju podľa § 25 zákona o ústavnom súde odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2016